

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 45/26

Λουξεμβούργο, 24 Μαρτίου 2026

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-521/21 | Rzecznik Praw Obywatelskich (Εξαίρεση δικαστή τακτικού δικαστηρίου)

Κράτος δικαίου: μια πλημμέλεια κατά τη διαδικασία διορισμού ενός δικαστή δεν αρκεί, αυτή καθ' εαυτήν, για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο δικαστής αυτός δεν είναι ανεξάρτητος, αλλά απαιτείται συνολική εκτίμηση των περιστάσεων του διορισμού του

Η συμμετοχή του πολωνικού Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου, όπως αυτό λειτουργούσε μετά από μεταρρύθμιση του πολωνικού δικαστικού συστήματος, στη διαδικασία διορισμού ενός δικαστή και το γεγονός ότι οι απορριφθέντες υποψήφιοι δεν είχαν στη διάθεσή τους αποτελεσματική δικαστική προσφυγή δεν αρκούν, αυτά καθ' εαυτά, για να εξαιρεθεί ο εν λόγω δικαστής

Στην Πολωνία, ένας διάδικος σε πολιτική δίκη ζήτησε την εξαίρεση της δικαστή στην οποία είχε ανατεθεί η υπόθεση, επειδή ο διορισμός της είχε προταθεί από το Εθνικό Δικαστικό Συμβούλιο (στο εξής: KRS) το οποίο υπό τη νέα του σύνθεση δεν παρείχε επαρκή εγγύα ανεξαρτησίας έναντι της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξαίρεσης, τη νομιμότητα της διαδικασίας διορισμού των δικαστών και να εξετάζουν αν πληρούνται στο πρόσωπό τους οι απαιτήσεις που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης. Κατά το Δικαστήριο, η τήρηση της απαίτησης περί δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση μόνον εφόσον συντρέχουν πλημμέλειες οι οποίες, λόγω της φύσης ή της σοβαρότητάς τους, είναι ικανές, εξεταζόμενες συνολικά, να προκαλέσουν πραγματικό κίνδυνο ανάμιξης των άλλων εξουσιών στη διαδικασία διορισμού και να δημιουργήσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς την ανεξαρτησία και την αμεροληψία του συγκεκριμένου δικαστή. Η συμμετοχή του KRS, υπό τη νέα του σύνθεση, στη διαδικασία διορισμού ή η έλλειψη αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής για τους απορριφθέντες υποψηφίους, μεμονωμένα ή από κοινού, δεν αρκούν για να διαταχθεί η εξαίρεση της συγκεκριμένης δικαστή.

Ένας διάδικος σε πολιτική δίκη ενώπιον πολωνικού δικαστηρίου ζήτησε την εξαίρεση της δικαστή στην οποία είχε ανατεθεί η υπόθεση, επειδή κατά την άποψή του ο διορισμός της δεν ήταν έγκυρος.

Συγκεκριμένα, ο ισχυρισμός αυτός οφείλεται στο γεγονός ότι η υποψηφιότητα της συγκεκριμένης δικαστή είχε προταθεί από το KRS υπό τη νέα του σύνθεση, όπως αυτή διαμορφώθηκε μετά από μεταρρύθμιση του πολωνικού δικαστικού συστήματος η οποία ήταν προβληματική από την άποψη της διασφάλισης της δικαστικής ανεξαρτησίας και της αξίας του κράτους δικαίου. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το όργανο αυτό είχε συγκροτηθεί κατά παραβίαση των θεμελιωδών συνταγματικών αρχών του πολωνικού δικαίου και δεν παρείχε τα εγγύα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας τα οποία απαιτεί, μεταξύ άλλων, το δίκαιο της Ένωσης¹. Εξάλλου, το πολωνικό δίκαιο απαγορεύει στα εθνικά δικαστήρια να εκτιμούν τη νομιμότητα της διαδικασίας διορισμού των δικαστών. Η απαγόρευση αυτή ισχύει για το τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημοσίων υποθέσεων του πολωνικού Ανώτατου Δικαστηρίου, παρά το γεγονός ότι αυτό είναι το μόνο δικαστήριο στην Πολωνία που είναι αρμόδιο τόσο όσον αφορά την εξαίρεση δικαστών για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας, αλλά και για την εκδίκαση των προσφυγών που ασκούνται από απορριφθέντες υποψηφίους στο πλαίσιο διαδικασίας διορισμού σε θέση δικαστή. Επιπροσθέτως, το τμήμα αυτό αποτελείται από

δικαστικούς λειτουργούς που διορίστηκαν κατόπιν προτάσεως του KRS, υπό τη νέα του σύνθεση ².

Το δικαστήριο που εξετάζει την αίτηση εξαίρεσης απευθύνθηκε στο Δικαστήριο. Ζητεί να διευκρινιστεί αν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης ³, δικαστικός σχηματισμός που συγκροτείται από δικαστή ο οποίος διορίστηκε κατόπιν διαδικασίας στην οποία μετείχε το KRS υπό τη νέα του σύνθεση και στο πλαίσιο της οποίας οι απορριφθέντες υποψήφιοι στερούνταν αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαδικασία διορισμού των δικαστών περιλαμβάνεται στις εγγυήσεις που αποσκοπούν στην αποτροπή κάθε προσβολής της ανεξαρτησίας ή της αμεροληψίας τους. Κατά συνέπεια, **τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν τη νομιμότητα της διαδικασίας διορισμού και να εξετάζουν αν πληρούνται ως προς τον συγκεκριμένο δικαστή η απαίτηση περί ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως ⁴.**

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η τήρηση της απαίτησης περί δικαστηρίου που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση μόνον εφόσον συντρέχουν πλημμέλειες οι οποίες, λόγω της φύσης ή της σοβαρότητάς τους, είναι ικανές, εξεταζόμενες συνολικά, να προκαλέσουν πραγματικό κίνδυνο ανάμιξης των άλλων εξουσιών στη διαδικασία διορισμού και να δημιουργήσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς την ανεξαρτησία και την αμεροληψία της συγκεκριμένης δικαστή Συνεπώς, το εθνικό δικαστήριο που επιλαμβάνεται της αίτησης εξαίρεσης πρέπει **να εκτιμήσει το σύνολο των περιστάσεων του διορισμού για να διαπιστώσει αν αυτές μπορούν να δημιουργήσουν τέτοιες αμφιβολίες στους πολίτες.** Ωστόσο, το Δικαστήριο εκτιμά ότι **ούτε η συμμετοχή του KRS, υπό τη νέα του σύνθεση, στη διαδικασία διορισμού ούτε η έλλειψη αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής για τους απορριφθέντες υποψηφίους αρκούν, μεμονωμένα ή από κοινού, για να διαταχθεί η εξαίρεση της συγκεκριμένης δικαστή.**

Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στο δικαστικό σύστημα και να διασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, **η Πολωνία οφείλει να θεσπίσει κανονιστικό πλαίσιο το οποίο να επιτρέπει, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και της σοβαρότητας των πλημμελειών κατά τη διαδικασία διορισμού των δικαστών, την εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που διορίστηκαν παρατύπως σε θέση δικαστή μπορούν να συνεχίσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους ⁵.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Πρβλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 2021, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Πειθαρχικό καθεστώς των δικαστών), [C-791/19](#) (βλ. ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 130/21](#)).

² Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Παραμονή δικαστή σε ενεργό υπηρεσία), [C-718/21](#) (βλ. ανακοινωθέν Τύπου [αριθ.](#)

[206/23](#)).

³ Του άρθρου 19, παράγραφος , 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁴ Με την απόφαση της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) [C-204/21](#) (βλ., επίσης, ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 89/23](#)), το Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η Πολωνία, θεσπίζοντας κανόνες που απαγορεύουν στα εθνικά δικαστήρια να εξετάζουν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης.

⁵ Κατά τα φαινόμενα, περισσότεροι από 3 000 δικαστές, ήτοι περίπου το 30 % του δικαστικού σώματος στην Πολωνία, διορίστηκαν κατόπιν προτάσεως του KRS υπό τη νέα του σύνθεση, για την ανεξαρτησία του οποίου ανακύπτουν θεμιτές αμφιβολίες.